

Dit examen bevat vragen bij drie teksten. Na de vragen bij tekst 1 en 2 volgen twee vragen die op beide teksten betrekking hebben.

Tekst 1 **Waarom gruwelplaatjes op sigarettenpakjes niet gaan werken**

“ik ken genoeg wetenschappers die al jaren zeggen dat het helemaal niet zo’n succesvolle strategie is.” (regels 38-40)

1p 1 Citeer uit alinea 4 de zin die deze uitspraak ondersteunt.

Na de inleiding kan tekst 1 onderverdeeld worden in vier delen. Deze achtereenvolgende delen kunnen van de volgende kopjes worden voorzien:

Deel 1: Waarom *fear appeals* niet werken

Deel 2: De aantrekkingskracht van *fear appeals*

Deel 3: Voorwaarden succesvolle campagne

Deel 4: Alternatieven voor *fear appeals*

1p 2 Bij welke alinea begint deel 3?

1p 3 Bij welke alinea begint deel 4?

Alinea 5 begint met een zelfstandige redenering, die valt weer te geven in het onderstaande schema.

	zin	functie
1	<i>Fear appeals</i> werken volgens onderzoekers vooral goed als het gaat om nieuwe informatie.	
2	Dan schrikken we, omdat we ons er niet van bewust waren dat iets gevaarlijk was.	
3	Maar dat roken ongezond is, moge inmiddels duidelijk zijn.	
4	Van die boodschap zijn we dus niet zo snel meer onder de indruk.	

3p 4 Benoem van elke zin de functie die de zin binnen de redenering heeft. Noteer daartoe onder elkaar de nummers 1 tot en met 4 en noteer daarachter het functiewoord dat het best past bij de zin. Kies uit: conclusie, constatering, standpunt, tegenwerping, toegeving, verklaring, voorbeeld. Elke functie komt maar een keer voor.

“Maar soms voelt het een beetje als vechten tegen de bierkaai’, verzuchtte hij toen ik hem een paar jaar geleden over het onderwerp interviewde.” (regels 124-128)

- 2p **5** Leg in eigen woorden uit waarom hoogleraar psychologie Rob Ruiters het gevoel heeft een verloren strijd tegen *fear appeals* te voeren. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 35 woorden.

De auteur van tekst 1 laat expliciet blijken dat zij als deskundig gezien kan worden.

- 2p **6** Citeer twee zinnen of zinsgedeelten uit de alinea’s 4 tot en met 8 waaruit blijkt dat de auteur als deskundig gezien kan worden.

“De *fear appeal* blijft namelijk een mateloos populaire communicatiestrategie.” (regels 129-131)

Blijkens onderzoek hebben mensen die gezondheidscampagnes bedenken drie verschillende redenen om voor *fear appeals* te kiezen.

- 3p **7** Welke drie verschillende redenen zijn dat? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 45 woorden.

In alinea 11 worden vier factoren genoemd die bepalen of iemand een bedreigende boodschap zou accepteren.

- 1p **8** Welke factor is volgens Ruiters meestal de enige die aan bod komt in een campagne? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

- 2p **9** Welke van de onderstaande beweringen geeft de hoofdgedachte van tekst 1 het best weer?

- A** Gruwelplaatjes op sigarettenpakjes werken niet afschrikwekkend omdat het struisvogelgedrag oproept bij mensen.
- B** Onderzoek wijst uit dat *fear appeals* als communicatiestrategie niet werken en slechts een beroep doen op een misplaatst onderbuikgevoel.
- C** Wanneer we echt willen dat mensen stoppen met roken dan moeten we hen helpen met realistische oplossingen, humor en *plain packaging*.
- D** We moeten ons in de antirookcampagnes meer verdiepen in de doelgroep en deze campagnes beter afstemmen op de doelgroep omdat de huidige strategie met gruwelplaatjes niet werkt.

Hieronder staan zes uitspraken over het doel van tekst 1.

Tekst 1 heeft als doel

- 1 de lezer te informeren over de factoren die al dan niet effectief zijn bij een antirookcampagne.
- 2 de lezer ervan te overtuigen dat maatwerkoplossingen beter helpen tegen rookverslaving dan *fear appeals*.
- 3 de lezer ter overweging verschillende visies op de effectiviteit van *fear appeals* aan te bieden.
- 4 de lezer uitleg te geven over de totstandkoming van antirookcampagnes in het algemeen en die met *fear appeals* in het bijzonder.
- 5 de politiek ertoe op te roepen te stoppen met *fear appeals* als campagnestrategie.
- 6 de politiek ervan te doordringen dat zij moet kiezen voor *plain packaging* als alternatieve campagnestrategie tegen rookverslaving.

1p 10 Welke twee van deze uitspraken typeren gezamenlijk het best het doel van tekst 1?

Noteer alleen de nummers.

Tekst 2 Het rookbeleid is dodelijk

1p 11 Welke van de onderstaande functies is de belangrijkste van alinea 1 van tekst 2?

Alinea 1

- A bevat de constatering dat roken een ernstige verslaving is.
- B geeft de aanleiding voor de auteurs om het onderwerp aan te snijden.
- C geeft een introductie van een belangrijk probleem dat onderkend wordt door de Verenigde Naties.
- D toont een voorbeeld van de gevolgen van het huidige rookbeleid.

In alinea 3 wordt de beperking van verkooppunten voor tabak een “probaat middel tegen rookverslaving” genoemd.

1p 12 Welke opmerking is juist over de aanvaardbaarheid van die bewering? De bewering dat het beperken van verkooppunten voor tabak een probaat middel tegen rookverslaving zou zijn, is

- A aanvaardbaar omdat de protesten van tabaksindustrie, tankstations en supermarkten al aantonen dat die maatregel zal werken.
- B aanvaardbaar omdat het feit dat er vergunningen nodig zijn automatisch zal zorgen voor een beperking van verkooppunten.
- C niet aanvaardbaar omdat de tabaksindustrie, tankstations en supermarkten valse autoriteiten zijn.
- D niet aanvaardbaar omdat die bewering niet onderbouwd wordt met argumenten.